

CULTUREEL IS BEWEGING

INHOUD

1. KUNST EN CULTUUR

DE DYNAMIEK IN DE SAMENLEVING
CULTUUR, OVERHEID EN COMMERCIALISERING
CULTUUR- EN MEDIABELEID
CULTURELE IDENTITEIT: EEN STERK DYNAMISCH GEGEVEN
CULTUURPOLITIEK VOOR KINDEREN EN JONGEREN

2. SPORT

DE MEERWAARDE VAN SPORT
EEN GLOBALE AANPAK

3. SOCIAAL-CULTUREEL WERK

EEN TOEKOMSTGERICHT PERSPECTIEF
AUTONOMIE, KWALITEITSBEWAKING EN SAMENWERKING

HET CULTUREEL CONTRACT

RESOLUTIES GOEDGEKEURD OP HET

TOEKOMSTCONGRES VAN DE SP

VAN 16 EN 17 MEI 1998

1. KUNST EN CULTUUR

DE DYNAMIEK IN DE SAMENLEVING

1. Kunst en cultuur leggen mee de fundamenten van onze samenleving. Zij verbinden de vorige, huidige en toekomstige generaties met elkaar, zij zijn de voornaamste basis voor de uitbouw van sociale netwerken en dragen tegelijk bij tot de kritische zin en autonomie van de mensen. De aandacht voor kunst en cultuur is dan ook een basisvoorwaarde van een democratische samenleving waarin zelfbewuste en kritische burgers zich kunnen ontplooien en zich maatschappelijk willen engageren.
2. Het cultuurbeleid mag geen geïsoleerd beleid zijn. Cultuur moet zich niet enkel rechtvaardigen als een belangrijk beleidsdomein op zich maar moet een onbetwiste plaats verwerven in elk beleidsdenken over alle departementen heen. Een goed cultuurbeleid moet dan ook steunen op twee pijlers: het professionaliseren en structureel uitbouwen van de kunst-, cultuur- en sportsector, en het inbouwen van een 'cultuurreflex' in alle beleidsdomeinen (onderwijs, economie, stedelijke vernieuwing, welzijn, enz.).
3. Een socialistische cultuurpolitiek moet de uitdaging aangaan om de zichtbare dynamiek van cultuur in de samenleving te vergroten. Door een goede omkadering en een moderne communicatie die drempelverlagend werkt, moeten steeds meer mensen uit alle lagen van de bevolking er toe worden aangezet van kunst en cultuur deel te nemen. Om een betere cultuurspreiding te verzekeren, moet een cultureel infrastructuurfonds worden opgericht, waarmee de overheid infrastructuur ter beschikking kan stellen van de culturele sector.
4. In de sociale en welzijnssector moet rekening worden gehouden met de conclusies uit het Armoederapport over het verband tussen armoede en cultuurparticipatie. Uitsluiting uit het cultuurgebeuren wordt door kansarmen als een van de grootste vormen van uitsluiting ervaren. In de bestaande werkloosheids- en OCMW-regelingen, ziekte- en invaliditeitsregelingen moeten dan ook concrete maatregelen worden opgenomen die voor iedereen het recht op cultuur garanderen.
5. In het lokale beleid kan cultuur het gemeenschapsgevoel versterken en zo de leefbaarheid in steden en gemeenten verhogen. Daarom moeten samenwerkingsprojecten tussen culturele centra en wijkcentra, sociale organisaties en kunstenaars worden gestimuleerd, die ertoe kunnen bijdragen dat kwetsbare bevolkingsgroepen uit een neerwaartse spiraal van achterstelling en negatieve beeldvorming geraken.

Een degelijk ruimtelijk, stedenbouwkundig en architectuurbeleid moet als essentiële factor in de ruimtelijke ordening samen met de stedelijke vernieuwing het onveiligheidsgevoel helpen verminderen en de openbare ruimte dynamiseren.

Cultuurbeleving heeft in onze visie ook een sociale en maatschappelijke functie. Om cultuurbeleving te promoten moeten gemeenten en steden cultuur ook naar de wijken en op straat brengen, o.m. via beeldende kunst, straattoneel enz

CULTUUR, OVERHEID EN COMMERCIALISERING

6. De overheid moet in de kunst- en cultuursector de mogelijkheden scheppen voor een financieel en artistiek klimaat waarin ruimte is voor datgene wat afwijkt van de gangbare normen, waarin plaats is voor vernieuwing en verjonging en waarin men niet bang is om te experimenteren. Hiervoor moet men streven naar een substantiële verhoging van het globale budget voor cultuur. De budgetten die bij de verschillende bestuursniveaus ter beschikking zijn, worden complementair ingezet. Dat wil zeggen dat elk bestuursniveau zijn middelen, mits de nodige onderlinge afspraken, op bepaalde objectieven concentreert, teneinde overlappingen te voorkomen.
7. Het subsidie- en controlebeleid ten aanzien van de kunst-, cultuur- en sportsector moet doorzichtiger en efficiënter worden. Op basis van representatieve en deskundige adviesorganen moet men tot een rationalisering en objectivering van de adviesprocedures en subsidiemechanismen komen.
8. Een goed functionerend cultuurbeleid moet ervoor zorgen dat de kunstenaar zich in zijn gemeenschap kan manifesteren via zijn werk, en dat de talentvolle kunstenaar zijn kunst zo professioneel mogelijk kan beoefenen. Er moet eens en voorgoed werk worden gemaakt van de uitbouw van een degelijk sociaal statuut voor alle artiesten.
9. Cultuur en commercialisering zijn pas verzoenbaar wanneer men het ene niet ondergeschikt maakt aan het andere.
Sponsoring van kunst- en cultuurprojecten en mecenaat zijn belangrijke middelen om bijkomende financiering te vinden. Wanneer privé-fondsen aanvullend worden aangewend moet de onafhankelijk van de kunstenaar of het cultuurproject gewaarborgd blijven en moeten die middelen cultuurdemocratisering bevorderen.
Zakelijkheid en commercialisering in het kunst- en cultuurgedrag mogen niet met elkaar verward worden. Het eerste tracht optimale aanwending van de middelen te realiseren teneinde de beste voorwaarden te creëren voor een autonome creatie-distributie en beoefening van kunst- en cultuur. Commercialisering is van een andere logica. Hier heerst de koopmansgeest, het geldgewin waaraan kunst- en cultuur dreigen ondergeschikt gemaakt te worden als het er volledig van afhankelijk wordt.

CULTUUR- EN MEDIABELEID

10. Het is een belangrijke taak van het cultuur- en mediabeleid om in de huidige, uiterst concurrentiële sfeer van vraag en aanbod er zorg voor te dragen dat iedereen zijn gading kan vinden in het media-aanbod en dat er ook plaats is voor de stem van de eigenzinnige enkeling. Het aanbod van de audio-visuele media moet zich op een kwalitatief verantwoorde manier richten tot de verschillende segmenten van de bevolking. De maatschappelijke discussie over de rol en impact van de media en over de verantwoordelijkheid van de betrokkenen in het mediagebeuren mag niet uit de weg worden gegaan. Het debat over de rol en de functie van de openbare omroep moet permanent gevoerd worden. Wat betreft de openbare omroep moet de afhankelijkheid van de sponsoring- en reclame-inkomsten geleidelijk afgebouwd worden en vervangen worden door een verhoging van de dotatie. Tot slot is het ook van wezenlijk belang om de media- en beeldopvoeding te bevorderen. Voor jongeren kan dit opgenomen worden in de eindtermen.
11. De nieuwe mediavormen, zoals Internet, moeten voor iedereen bereikbaar zijn. Deze nieuwe media hebben immers een enorm educatief potentieel. Het gebruik ervan moet worden gestimuleerd, onder meer door deze nieuwe mediavormen ter beschikking te stellen in scholen, bibliotheken en in de sociaal-culturele sector.

CULTURELE IDENTITEIT: EEN STERK DYNAMISCH GEGEVEN

12. Cultuur is beweging. Een cultuur die niet meer evolueert komt tot stilstand en sterft tenslotte af. Wij moeten vernieuwing stimuleren en openstaan voor de andere en het andere. Ook de (culturele) identiteit van een individu of gemeenschap is geen afgebakende eenheid, maar een sterk dynamisch gegeven.
13. De SP staat resoluut voor een offensief multiculturalisme, voor een radicaal en actief anti-discriminatiebeleid ten aanzien van alle minderheden, voor een pluralistisch verenigingsleven en voor een onderwijssysteem waarin aandacht bestaat voor interculturele vaardigheden. Wij kiezen voor antiracisme, een rechtvaardig en humaan asielbeleid en de stemplicht voor allochtonen die ten minste vijf jaar in ons land verblijven.
De democratische samenleving kan slechts in stand gehouden worden als van de actoren geëist wordt dat zij de principes en de regels van de democratie naleven en toepassen. Dit houdt in dat burgers, overheden en alle instellingen en organisaties zich onthouden van enigerlei vorm van discriminatie en uitsluiting en aldus het harmonieus samenleven van de verschillende volkeren en culturen bevorderen in overeenstemming met het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens.

CULTUURPOLITIEK VOOR KINDEREN EN JONGEREN

14. Er moet een volwaardig kinder- en jongerenbeleid worden uitgewerkt, vertrekkend vanuit het perspectief, de leefwereld en de communicatie van de jongeren zelf. De culturele noden van kinderen en jongeren moeten zorgvuldig in kaart gebracht worden en blinde vlekken moeten worden ingevuld.
15. Inspraakorganen voor kinderen en jongeren, zoals kindergemeenteraden, jongerenkabinetten en jeugdraden moeten door het beleid ernstig worden genomen.
16. We moeten opnieuw komen tot een meer kind- en jongerenvriendelijk openbaar domein, waarbij de verkeers- en parkeerfunctie van straten en pleinen ondergeschikt wordt gemaakt aan hun functie als ontmoetingsruimte en er opnieuw plaats is voor jongerencultuur op straat. We moeten ervoor zorgen dat via de creatie van nieuwe ontmoetingsplaatsen (zoals speelpleinen, parken, jeugdhuizen, ateliers, repetitieruimten en sportterreinen) kinderen en jongeren hun vrije tijd op een aangename, veilige en zinvolle manier kunnen doorbrengen.
17. Een cultuurpolitiek die zich richt tot alle kinderen en jongeren, vereist een sociale reflex. Zij moet hefboomen aanreiken om de grote sociaal-economische ongelijkheden die hen treffen af te bouwen, onder meer door minderheidsgroepen actief te betrekken in het cultureel gebeuren. De culturele generatiekloof tussen jong en oud kan verkleind worden door het stimuleren van gemeenschappelijke en wederzijdse acties waarbij jongeren en ouderen elkaar in een constructieve sfeer kunnen ontmoeten.
18. Aan kinder- en jongerenkunst die vernieuwing brengt en de kritische geest aanscherpt, moet meer zuurstof gegeven worden door extra ondersteuning te bieden aan theater- en dansgezelschappen, culturele centra, jeugdorkesten, musea, ..., die op een professionele manier maatschappelijk en artistiek verantwoorde cultuurproducties maken voor kinderen en jongeren. Er moet ook structureel aandacht worden besteed aan de hedendaagse muziekgenres die jongeren boeien, door het uitwerken van een degelijk pop- en rockbeleid.
Een pop- en rockbeleid moet naast het leggen van duidelijke accenten voor het professionele circuit ook aandacht hebben voor jonge en beginnende pop- en rockmuzikanten.
19. Aan jonge kunstenaars moeten stimulansen worden gegeven om hun talent professioneel uit te bouwen. Dit kan bijvoorbeeld door beurzen uit te reiken en door de uitbouw van 'kweekvijvers' in gerenommeerde gezelschappen en ateliers aan te moedigen.
20. In het onderwijs ligt de klemtoon momenteel te eenzijdig op het vlak van de verstandelijke vaardigheden. Filosofische reflectie en verwondering, observatie en creativiteit worden over het

algemeen verwaarloosd. De oprichting van een Steunpunt Culturele en Kunstzinnige Vorming, dat als go-between kan optreden tussen de scholen en de culturele sector, is een geschikt instrument om de 'cultuurreflex' in het onderwijs aan te scherpen.

2. SPORT

DE MEERWAARDE VAN SPORT

21. Sport heeft nood aan een eenheid van beleid op Vlaams niveau, aan een gecoördineerd beleid op verschillende bestuursniveaus en aan een eenheid van uitvoering op elk van die bestuursniveaus om het beleid in een geïntegreerd pakket maatregelen te vertalen.
22. Sporten is meer dan je lichaam bewegen; het is heel je persoonlijkheid mee helpen ontwikkelen. De sport heeft naast een belangrijke economische impact dus ook een grote opvoedende, sociale en culturele meerwaarde.
23. Investeren in sport is investeren in gezondheid. Onontbeerlijk in de strijd voor een gezonde sportbeoefening zijn enerzijds gezondheidsopvoeding op school, informatie en sensibilisering, maar anderzijds ook een regulerend optreden van de overheid daar waar een gezonde en medisch verantwoorde sportbeoefening in het gedrang komt.

EEN GLOBALE AANPAK

24. Meer mensen moeten op een leuke manier aan sport kunnen doen. Dit vraagt om een actief beleidsplan, maar ook om degelijke infrastructuur, gerichte promotiecampagnes en een kwaliteitsvolle begeleiding. Alleen een globale aanpak van de verschillende besturen kan de sportparticipatie verbeteren.
25. Het topsportbeleid kan verbeterd worden door het verder invoeren van topsportstudierichtingen in het secundair onderwijs, door de uitbouw van een eenvormig sociaal statuut voor de topsporters en door de oprichting van topsportcellen binnen de sportfederaties.
26. Er is onmiskenbaar een wisselwerking tussen topsport en de doorsnee recreatie- en competitiesport. Er is geen topsport zonder sport in de breedte die op haar beurt mee profiteert van het promotionele aspect van de topsport. Er moet een systeem uitgewerkt worden om sponsoring en mediageld te genereren voor de sport in de breedte, zodat op die manier meer kan geïnvesteerd worden in de jeugdwerking.
27. De sport heeft behoefte aan een integraal jeugdsportbeleid. Dit moet via meer en betere begeleiding op school en via een betere samenwerking van de school, de georganiseerde sport en de overheid op elk bestuursniveau.

3. SOCIAAL-CULTUREEL WERK

EEN TOEKOMSTGERICHT PERSPECTIEF

28. Het sociaal-cultureel werk heeft nood aan een toekomstgericht perspectief waarin zijn maatschappelijke functies ten volle tot hun recht komen. Om de 'herwaardering van de eigen tijd' mogelijk te maken moet, op wijk- of dorpsniveau zowel

wat betreft infrastructuur als wat betreft omkadering steun verleend worden aan hedendaagse vormen van het klassieke verenigingsleven en aan nieuwe, zuiloverschrijdende initiatieven.

29. Het sociaal-cultureel werk moet zich permanent aanpassen, zowel in structuren als in werkvormen en activiteiten, om aan eigentijdse vormen van sociaal engagement, vorming en culturele participatie tegemoet te komen. De regelgeving moet daartoe voldoende ruimte bieden.

AUTONOMIE, KWALITEITSBEWAKING EN SAMENWERKING

30. Binnen de decretale erkennings en subsidiëringsvoorwaarden moet het principe van de autonomie van elke sociaal-culturele organisatie erkend worden. Vanuit de overheid kan daarbij steeds gevraagd worden dat het sociaal-cultureel werk een rol speelt in een aantal prioritaire, maatschappelijke beleidsobjectieven. In dat geval moeten de doelstellingen en hun realisatie in gemeenschappelijk overleg tussen de overheid en de sector afgesproken en voortdurend geëvalueerd en geactualiseerd worden. Dat is communicatieve planning. De sector moet over voldoende middelen beschikken om haar opdracht waar te maken.
31. In de kunst-, cultuur- en sportsector moet een systeem van kwaliteitsbewaking ontwikkeld worden door de overheid in samenspraak met de sector.
32. De identiteit en de autonomie van de sociaal-culturele sector verhinderen op zichzelf niet dat er een netwerk tot stand komt met nauw verwante initiatieven in andere sectoren. Zo'n netwerk zou precies de maatschappelijke betekenis en de mogelijkheden van het sociaal-cultureel werk kunnen benadrukken.
Als voorbeeld kan de permanente vorming worden genoemd, waarvan zowel de zuiver educatieve instellingen als het volwassenenonderwijs deel uitmaken. In een ander verband kan de link tussen de amateuristische kunstbeoefening en het kunstenbestel worden benadrukt. Of vanuit het welzijnswerk kan de sector van de samenlevingsopbouw een netwerk vormen met het sociaal-cultureel veld. Vanuit zovele sectoren kan de 'verkokering' van de diverse beleidssectoren aldus worden tegengegaan zonder dat de structuren van het beleid zélf worden aangetast. Integendeel, de verschillende componenten versterken elkaar.
33. Zuilverstijgende en ongebonden initiatieven en samenwerkingsverbanden moeten aangemoedigd en versterkt worden, ook in de sociaal-culturele sector.

SAMENSTELLING VAN DE VOORBEREIDENDE WERKGROEPEN

Malika Abbad, Ludo Abicht, Greet Agneessens, Lydia Asbestaris, Daan Bauwens, Rita Bladt, Jan Blommaert, Tijn Bossuyt, Erik Cardon, Luk Celis, Vera Claes, Jos Coenen, Carlo Daelman, Daniël De Block, Monika Deconinck, Stijn Decordier, Jean-Marie De Decker, Paul De Knop, Kenny De Meireleir, Magda De Meyer, An De Mol, Paul Dendaele, Peter De Ridder, Gunther Deriemaker, Dirk Dermout, Ronny Deschepper, Hugo Devos, Dirk Diels, Patrick Dobbelaere, Freddy Dupaix, Eddy Duquenne, Saïd El Khadraoui, Lieven Elst, Hubert Euler, Johan Faveere, Jon Goubin, Mia Grijp, Frederik Haentjens, Serge Heirbrant, Pol Hoste, Harrie Houben, Ivo Janssens, Erica Joos, Martine Klaasen, Otto Kuby, Jo Labens, Patrick Leunens, Kathy Lindekens, John Looze, Chris Massez, Luc Matthys, Romain Meeusen, Koen Mertens, Jan Mestdagh, Peter Missotten, René A. Mol, Rita Mulier, Joeri Naânaï, Jo Naessens, Ludo Nelen, Jan Nijs, Christel Op de Beeck, Nicole Ottewaere, Peter Raets, Koen Raes, Jan Reynaers, Herman Reynders, Katlijn Schroyens, Geert Selleslach, Marijke Seresia, Bob Simons, Sonja Spee, Patrick Stouthuysen, Ronny Titeca, Sven Todts, Lydia Trap, Dirk Van Damme, Lief Vandevoot, Tanya Van Cleven, Ingrid Van Gerven, Dany Vandenbossche, Michiel Vandenbussche, Ludo Van der Veken, Jos Van Elewijck, Michel Van Espen, Wim Van Havere, Edward Van Heer, Lina Van Holsbeek, Marie-Anne Van Hyfte, André Van Lierde, Gracienne Van Nieuwenborgh, André Van Nieuwerkerke, Wim Van Rooy, Peter Vanvelthoven, Tuur Van Wallendael, Tom Van West, Raymonda Verdijck, Willy Vranckx, Eric Willemaers, Marc Wouters